

Obsah

Úvod	5
1 Cihlářství na Pardubicku v běhu staletí	9
1.1 Geologické poměry na Pardubicku z pohledu cihlářství	11
I Cihelny a archeologie: Blato, Mikulovice a Ostřešany (autor Tomáš Čurda).....	12
1.2 Období do konce středověku (2.–15. století)	17
1.2.1 Počátky cihlářství v našich zemích do poloviny 13. století	17
1.2.1.1 Před vznikem českého státu	17
1.2.1.2 Období českého státu.....	17
1.2.2 Středověké cihlářství na Pardubicku.....	20
II Středověká mozaiková dlažba z Opatovic nad Labem (autorka Klára Fleková).....	21
1.3 Období novověku v předindustriální éře (16. století – 1. polovina 19. století)	25
1.3.1 Cihlářství provozované vrchnostenskými velkostatky.....	25
III Pernštejnská stavební terakota na Pardubicku	27
1.3.2 Cihelny měst a městeček	30
IV Panský cihlář Vondra pálí cihly pro pardubickou městskou obec.....	33
1.3.3 „Selské“ cihelny.....	35
1.3.4 Cihelny v centrálních soupisech, na mapách a plánech	35
1.3.5 Osoby cihlářů.....	36
V Přehled pardubických cihlářů v 16. století	38
1.3.6 Činnosti v cihelně s periodickou pecí a ruční výrobou.....	43
VI Cihlářská pec městečka Bohdaneč v letech 1716–1756.....	51
VII Jaro 1794 v pardubické městské cihelně: příklad pálení cihel v polní peci	52
VIII Kam cihly putovaly aneb prodejní rajon a prodeje cihelny městečka Bohdaneč v 80. letech 18. stol.	55
1.3.7 Sortiment.....	57
IX K cihelným formátům období baroka na Pardubicku	60
X Formování ploché střešní krytiny v první polovině 19. století.....	68
1.3.8 Příklady použití cihlářské produkce.....	74
1.4 Doba zakládání velkých cihelen (1850–1912)	79
1.4.1 Cihelny velkostatků	79
XI Inventurní soupis rušené cihelny velkostatku Zdechovice z roku 1902	80
1.4.2 Městské cihelny.....	81
1.4.3 Počínající úbytek menších soukromých a vesnických cihelen	81
1.4.4 Na cestě k tovární výrobě	82
XII „Manychovky“ aneb parciální kruhové pece na Pardubicku.....	87
XIII Cihelny na Pardubicku vybavené kruhovou pecí: typologie pecí, strojní výroba (1879–1929).....	87
XIV Prokop a synové v Pardubicích – výrobce cihlářských strojů.....	90
1.4.5 Výrobní proces ve strojní kruhové cihelně	96
1.4.6 Továrny na výrobu vápenopískových cihel.....	103
1.4.7 Z oblasti sociálních a legislativních změn.....	104
XV Smlouva cihlářského mistra s majitelem cihelny v polovině 19. století	104
1.5 Čas kartelů, válek a obnovy (1910–1948)	111
XVI Přehled výroby vybraných cihelen na Pardubicku na počátku první světové války	113
1.5.1 Technologické změny	117
1.5.2 Sortiment.....	119
1.6 Závěr éry kruhových pecí (1948–2020)	121
1.7 Pardubicko v historii českého cihlářství	127
2 Katalog cihelen	131
Seznam zkratk	264
Terminologický slovníček.....	265
Prameny a literatura	267
Seznam vyobrazení.....	280
Jmenný rejstřík.....	294